

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:
Årsrapport 1994

The Wittgenstein Archives at the University of
Bergen:
Annual Report 1994

Skriftserie fra
Wittgensteinarkivet ved
Universitetet i Bergen
Nr 10, 1995

Working Papers from the
Wittgenstein Archives at
the University of Bergen
No 10, 1995

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen

Wittgensteinarkivet er et forskningsprosjekt ved Filosofisk institutt ved Universitetet i Bergen. Prosjektet ble startet 1. Juni 1990. Dets hovedmålsetting er å gjøre Ludwig Wittgensteins etterlatte skrifter (Nachlaß) tilgjengelige for forskning. Wittgensteinarkivet produserer derfor en komplett, maskinleselig versjon av Wittgensteins Nachlaß og utvikler programvare for presentasjon og analyse av tekstene.

I samarbeid med Wittgenstein Trustees og Oxford University Press arbeides det med sikte på å publisere Nachlaß i elektronisk form. Hele Nachlaß vil først bli publisert i elektronisk faksimile på CD-ROM. Faksimilen vil deretter bli supplert med transkripsjoner fra Wittgensteinarkivet. I mellomtiden har gjesteforskere ved Wittgensteinarkivet adgang til transkripsjoner og programvare under bearbeidelse samt en fullstendig kopi av Nachlaß.

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen

The Wittgenstein Archives is a research project at the Department of Philosophy at the University of Bergen, Norway. Established in June 1990, its main purpose is to make Ludwig Wittgenstein's collected writings (Nachlaß) available for research. To serve this purpose, the Wittgenstein Archives is producing a machine-readable transcription of Wittgenstein's Nachlaß, and will supply tools for computer-assisted display and analysis of the textual corpus. In cooperation with the Wittgenstein Trustees and Oxford University Press, the Nachlaß will be published in electronic form. The entire Nachlaß will first be published as an electronic facsimile on CD-ROM. This facsimile will then be supplemented by transcriptions prepared at the Wittgenstein Archives. In the meantime, visiting scholars to the Wittgenstein Archives have access to the texts and tools prepared by the project as well as to a complete copy of Wittgenstein's Nachlaß.

Working papers from the Wittgenstein Archives at the University of Bergen

Editorial Board:	Claus Huitfeldt Kjell S. Johannessen Tore Nordenstam
Editorial Address:	The Wittgenstein Archives at the University of Bergen, Harald Hårfagres gt 31, N-5007 Bergen, Norway

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:

Årsrapport 1994

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen:

Annual Report 1994

Bergen 1995

ISBN 82-91071-09-8

ISSN 0803-3137

*Working Papers from
The Wittgenstein Archives at
the University of Bergen
Nr 10, 1995*

Innhold

1	Sammendrag	1
2	Styre, organisering og administrasjon	1
3	Tilsettinger og bemanning	2
3.1	Bemanning	2
3.2	Tilsettinger	4
4	Internasjonalt Samarbeid	5
4.1	Utvexling av materiale	5
4.2	Wittgenstein Trustees	5
4.3	Samarbeid med Oxford University Press	5
4.4	Samarbeid med kildebibliotekene	6
4.5	Samarbeid med Text Encoding Initiative	7
5	Gjesteforskere og studenter	7
6	Samarbeid med Forskningsprosjekter ved UiB	8
6.1	NAIL: Norwegian-American Immigrant Letters	8
7	Systemutvikling og registreringsstandard	8
8	Tekstarbeid	8
9	Forskning, veiledning og intern opplæring	10
10	Publikasjoner	11
11	Forelesninger og seminarinnlegg	12
12	Reiser	13
13	Arrangementer	13
14	Regnskap og budsjett	14

Contents

1	Summary	15
2	Board, Organisation and Administration	16
3	Employment and Staff	17
	3.1 Staff	17
	3.2 Employment	18
4	International Cooperation	19
	4.1 Exchange of Material	19
	4.2 The Wittgenstein Trustees	20
	4.3 Cooperation with Oxford University Press	20
	4.4 Cooperation with the source libraries	20
	4.5 Involvement with Text Encoding Initiative	21
5	Visiting Researchers and Students	21
6	Cooperation with research projects at the University of Bergen	22
	6.1 NAIL: Norwegian-American Immigrant Letters	22
7	System Development and Registration Standard	23
8	Text Work	23
9	Research, Supervision and Internal Training	25
10	Publications	25
11	Lectures and Seminar Talks	27
12	International Visits	28
13	Organised Events	28
14	Budget and Accounts	29

Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen

Årsrapport for 1994

1. Sammendrag

Wittgensteinarkivet er et delvis eksternt finansiert forskningsprosjekt ved Filosofisk institutt, Universitetet i Bergen. Prosjektet har sitt eget budsjett og sitt eget styre. Prosjektets formål er å produsere en maskinleselig versjon av Ludwig Wittgensteins *Nachlaß*. I samarbeid med Wittgenstein Trustees og Oxford University Press vil Wittgensteinarkivet publisere *Nachlaß* i transkripsjon såvel som i elektronisk faksimile.

Wittgensteinarkivets første prosjektperiode varte fra juni 1990 til desember 1993. Etter en positiv evaluering av arbeidet i første periode ble det besluttet at prosjektet skulle videreføres med økt bemanning. Tilsettingsprosessen har imidlertid tatt noe tid, og transkripsjonsarbeidet var derfor forsinket i 1994. Det har derimot vært fremgang på andre felter. F.eks. ble det opprettet samarbeidsavtaler med *Brenner-Archiv* ved *Universität Innsbruck* og med *Oxford Text Archive* ved *Oxford University Computing Services*. Arbeidet med produksjon av *Nachlaß* i elektronisk faksimile har også fortsatt i 1994.

Prosjektet driver en utstrakt utadrettet virksomhet. Utenlandske gjesteforskere ved Wittgensteinarkivet bidrar med forskning, forelesninger og veiledning i betydelig omfang.

2. Styre, organisering og administrasjon

En ny organisasjonsplan for Wittgensteinarkivet ble vedtatt av Fakultetsrådet 25.01.94.

Et nytt styre ble oppnevnt i brev fra Det historisk-filosofiske fakultet av 28.04.94. Styret består nå av Kontorsjef Hilde H.

Bretvin, Professor Kjell S. Johannessen, Førstekonsulent Maria Sollohub, Førsteamanuensis Arild Utaker og Professor Orm Øverland. Det nye prosjektstyret hadde sitt første, konstituerende møte 23.09.94. Styret valgte Professor Orm Øverland som sin leder.

Det ble inngått avtale med Filosofisk Institutt om Wittgensteinarkivets representasjon i Instituttets råd og styre. Wittgensteinarkivets samarbeidsavtale med Humanistisk Datasenter ble fornyet 21.02.94. Det ble avgitt en kort statusrapport til Det akademiske kollegium 31.05.94.

Av det administrative arbeidet utgjorde tilsettingssaker, formelle samarbeidsavtaler og planlegging av 2. prosjektperiode vesentlige oppgaver i 1994. Ca. 41% av innførlene i brevjournalen angår prosjekt-og universitetsinterne forhold, ca 7% kontakter i Norge og 52% utenlandske kontakter. Av de sistnevnte utgjør 14% kontakt med faste samarbeidspartnere. Bortsett fra en forventet sterk økning i andelen universitetsinterne saker tyder dette på at fordelingen av det administrative arbeidet er i samsvar med tidligere år.

3. Tilsetninger og bemanning

3.1 Bemanning

I løpet av 1994 har 6 personer vært ansatt ved Wittgensteinarkivet:

* Peter Cripps

Midlertidig hel konsulentstilling 10.01.-30.04.94. Ansettelse som førstekonsulent i halv stilling for 4 år fra 01.05.94. Vikariat i hel stilling 01.09.-30.11.94.

7,5 månedsverk

- * Claus Huitfeldt
Midlertidig konsulentstilling 01.01.-31.03.94. Midlertidig amanuensisstilling fra 01.04.94, som førsteamanuensis fra 12.04.94, foreløpig frem til 31.03.95.
12 månedsverk
- * Frank Meyer
Midlertidig konsulentstilling t.o.m. 31.01.94.
1 månedsverk
- * Peter Philipp
Ansettelse som førsteamanuensis i hel stilling for 4 år fra 01.09.94.
4 månedsverk
- * Alois Pichler
Universitetsstipend (dr.art.) for 4 år fra 04.05.94.
8 månedsverk
- * Maria Sollohub
Midlertidig konsulentstilling 07.01.-30.04.94. Ansettelse som førstekonsulent i hel stilling for 4 år fra 01.05.94.
12 månedsverk

Dette utgjør tilsammen 3,7 årsverk. Av forskningsdelen av de vitenskapelige stillingene på ialt 1,1 årsverk ble det i 1994 tatt ut ca 0,7 årsverk, slik at 3 årsverk utgjorde rent prosjektarbeid, som fordelte seg som følger: 0,3 årsverk til intern kompetanseoppbygging, 0,3 årsverk til formidling og annen utadrettet virksomhet, 0,8 årsverk til administrasjon og 1,6 årsverk til tekstarbeid (hvorav 1,0 årsverk til transkripsjon og korrekturlesing).

Det er foretatt tilsetting i ytterligere tre hele forskerstillinger med tiltredelse i vårsemesteret 1995. En av disse stillingene er for fire år, to av stillingene er for ett år med mulighet for forlengelse i inntil fire år.

3.2 Tilsetninger

I 1994 har det vært foretatt tilsetning i sju stillinger ved Wittgensteinarkivet: En førsteamanuensis, en stipendiat, to førstekonsulenter og tre forskere. I tillegg er en stilling bedømt for førstekompetanse.

I forbindelse med disse tilsettingene har det vært utført et omfattende bedømmelsesarbeid.

En komite bestående av direktør Arne Svindland (Humanistisk Datasenter), kontorsjef Sidsel Aamodt (Filosofisk Institutt) og Claus Huitfeldt foretok bedømmelse av åtte søknader til førstekonsulentstillingene.

En komite bestående av Adj. Professor Bo Göranzon (Arbetslivscentrum og KTH, Stockholm), Professor Kjell S. Johannessen (Filosofisk institutt) og Professor Beatrice Sandberg (Germanistisk institutt) foretok bedømmelse av fem søknader til førsteamanuensisstillingen og tre søknader til stipendiatstillingen.

Samme komite foretok bedømmelse av 63 søknader til de to forskerstillingene. Claus Huitfeldt var administrator for komiteen som bedømte forskerstillingene.

En komite bestående av Adj. Professor Bo Göranzon, Professor Kjell S. Johannessen og Professor Tore Nordenstam (Filosofisk institutt) foretok bedømmelse av søknad fra Claus Huitfeldt om opprykk til førstestilling.

4. Internasjonalt Samarbeid

4.1 Utsveksling av materiale

Det er inngått en samarbeidsavtale med *Brenner-Archiv, Universität Innsbruck*. Ifølge avtalen kan Wittgensteinarkivets transkripsjoner sendes til Brennerarkivet for bruk der. Til gjengjeld vil Brennerarkivet korrekturlese mottatt materiale og sende Wittgensteinarkivet transkripsjoner av Wittgensteins korrespondanse.

En lignende avtale er inngått med *Oxford Text Archive, University of Oxford Computing Services*. Transkripsjoner fra Wittgensteinarkivet kan sendes til *Oxford Text Archive* for bruk der. Til gjengjeld vil *Oxford Text Archive* formidle tilbakemelding fra brukere i det filosofiske miljøet i Oxford. I tillegg vil medarbeidere ved *Oxford Text Archive* ha anledning til å benytte Wittgensteinarkivets transkripsjoner som testmateriale i arbeid med tekstkoding.

4.2 Wittgenstein Trustees

Utkast til avtalene med Brenner-Archiv og Oxford Text Archive ble lagt fram for Trustees under et møte i Cambridge i juni 1994 (jfr 4.3).

Forholdet til Trustees' øvrige planer for publisering fra Wittgensteins *Nachlaß* ble også diskutert. På vegne av Trustees har Sir Anthony Kenny senere redegjort for dette i en artikkel i "The Times Higher Educational Supplement", 26.08.94.

4.3 Samarbeid med Oxford University Press

Wittgensteinarkivet er en av tre parter i en kontrakt med *Oxford University Press* (OUP) og Trustees for å utvikle en elektronisk faksimile av Wittgensteins *Nachlaß*.

Peter Cripps og Maria Sollohub var på et møte 11. oktober 1994 med representanter fra OUP, *Oxford Text Archive*, *Trinity College Library* og *Bodleian Library*. Formålet med møtet var å avgjøre hvilken "image capturing" metode som skulle brukes i produksjonen av den elektroniske faksimilen. Arbeid med prøvescanning hadde begynt ved utgangen av 1994 (se også 4.4).

4.4 Samarbeid med kildebibliotekene

Samarbeidet med kildebibliotekene (*Bodleian Library*, *Trinity College Library* og *Österreichische Nationalbibliothek*) har tidligere stort sett sett dreid seg om hjelp til konsultasjon av originalmaterialet for korrekturlesing, dels ved kjøp av mikrofilmkopier, dels ved at Wittgensteinarkivets medarbeidere har besøkt institusjonene.

I inneværende periode har det ikke vært foretatt slike besøk, men med Johnathan Smith ved *Trinity College Library* har det vært omfattende utveksling av informasjon om *Nachlaß*, katalogiseringssarbeid osv.

I tillegg har samtlige biblioteker vært forespurt om å stille sitt materiale til disposisjon for faksimile-utgaven. Med *Trinity College Library*, som har 85% av kildematerialet, og *Bodleian Library* er samarbeidet allerede igang. *Trinity College Library* har bl.a. scannet en del materiale til prototypen (jfr. 4.3).

Gjesteforsker Michael Biggs formidlet i desember 1994 kontakt med *The Bertrand Russell Archives* ved *McMasters University* i Canada. Kopier av katalognummer 201 ble stilt til rådighet for Wittgensteinarkivet.

4.5 Samarbeid med *Text Encoding Initiative*

"TEI Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange", P3, ble publisert i april. Medarbeidere ved Wittgensteinarkivet deltok i prosjektet.

5. Gjesteforskere og studenter

I løpet av 1994 har Wittgensteinarkivet hatt fire utenlandske gjesteforskere og en norsk gjesteforsker i tilsammen 10½ måneder:

- Peter K. Westergaard, København, 01.03.-31.05.94
[Veileder ved UiB: Professor Kjell S. Johannessen]
- Dr. Richard Weihe, Zürich, 06.05.-31.09.94
- Clemens Sedmak, Innsbruck, 13.08.-15.08.94
- Dr. Michael Biggs, Hertfordshire, 27.07.- 18.09.94
og 08.12.-23.12.94
- Johannes Lynge, Universitetet i Oslo, 21.-25.11.94

Biggs' opphold var finansiert av UiB (omdisponering av gjesteforskerbevilgning opprinnelig gitt til Peter Philipp av Det historisk-filosofiske fakultet og Internasjonalt kontor).

Wittgensteinarkivet har også hatt to ERASMUS-studenter i tilsammen 10 måneder:

- Peter Keicher, Univ. Karlsruhe/Paris VIII, 06.04.-31.09.94.
[Keicher var formelt knyttet til Filosofisk institutt (ved Førsteamanuensis Arild Utaker), men hadde lesepass ved Wittgensteinarkivet og mottok veiledning av Wittgensteinarkivets ansatte.]
- Sascha Djuric, Univ. Regensburg, siden 01.09.94.

6. Samarbeid med Forskningsprosjekter ved UiB

6.1 NAIL: *Norwegian-American Immigrant Letters*

Det historisk-filosofiske fakultet bevilget i 1994 grunnforskningsmidler til Engelsk institutt ved Prof. Orm Øverland til et forprosjekt for tilrettelegging av norsk-amerikanske immigrantbrev i maskinleselig form. Inger-Marie Okkenhaug var ansatt som prosjektmedarbeider og prosjektet ble adminstrert av Humanistisk Datasenter.

Sollohub assisterte Okkenhaug i arbeidet med å bruke MECS til å etablere en registreringsstandard for Amerika-brev. Totalt bidro Sollohub med ca 1 månedsverk til prosjektet. Huitfeldt var medlem av prosjektets styringsgruppe.

Resultatene av forprosjektet ble presentert med innlegg av Okkenhaug og Sollohub i Humanistisk Datasenters seminarrekke 11.11.94 og dokumentert gjennom en prosjektrapport som ble fremlagt i november.

7. Systemutvikling og registreringsstandard

Det har vært utført ordinært vedlikehold av registreringsstandard og MECS programvare i perioden. Forberedelser til en nær forestående revisjon har tatt betydelig arbeidstid. Hovedtyngden av arbeidet i 1994 har likevel ligget på dokumentasjon.

Programvarepakken MECS vil bli gjort tilgjengelig i nær fremtid. Pakken har allerede blitt gitt til interesserte ved UiB for eget bruk.

8. Tekstarbeid

P.g.a. bemanningssituasjonen har det i 1994 vært lagt vekt på korrekturlesing og oppgradering av eksisterende materiale, snarere

enn transkripsjon av nytt. Tilsammen ca. 12 månedsverk har vært benyttet til transkripsjon og korrektur.

I perioden ble 478 sider transkribert. Førstekorrektur omfattet 1589 sider. Førstekorrekturen besto hovedsaklig av normalisering av eksisterende karaktersett og kodestruktur i transkripsjoner konvertert fra Det Norske Wittgensteinprosjekt (NWP) - disse transkripsjonene ble altså ikke korrekturlest mot originalmanuskriptene. Annenkorrektur omfattet 875 sider. Vokabularkontroll ble foretatt på samtlige transkripsjoner omfattet av annenkorrektur samt på katalognummer 120.

I tabellene nedenfor står katalognr i første kolonne, antall sider transkribert/korrekturlest i annen kolonne, og transkribentens navn i tredje kolonne. (FM = Frank Meyer; MS = Maria Sollohub; PC = Peter Cripps; PP = Peter Philipp; SD = Sascha Djuric; MB = Michael Biggs)

Transkripsjon, 478 sider:

111	56	PP
112	170	MS
120	113	FM
128	34	SD
201	75	MB
213	30	PC

Førstekorrektur, 1589 sider:

120	180	FM
211	30	PC
213	955	PC
214	4	PC
228	189	PC
229	120	PC
230	111	PC

Annenkorrektur, 875 sider:

112	53	PC
115	294	AP, PC
118	31	PC
119	294	PC
213	203	PC

I tillegg har gjesteforsker Michael Biggs scannet alle diagrammer i katalognr. 115.

9. Forskning, veiledning og intern opplæring

Pichler tiltrådte stipendiatstilling 4. mai, og leverte allerede i oktober utkast til et større forarbeid til avhandlingen. Pichlers veileder er professor Kjell S. Johannessen. Han mottar også uformell veiledning fra Claus Huitfeldt.

Michael Biggs har vært tilsatt som gjesteforsker ved Wittgensteinarkivet (jfr. punkt 5). Biggs har i denne tiden skrevet utkast til to artikler i forbindelse med sitt eget forskningsarbeid, samarbeidet med Wittgensteinarkivet om optimalisering av visse deler av registreringsstandarden, gitt råd i transkripsjonsarbeidet og assistert i veiledning av øvrige gjester ved arkivet.

Sunniva Solstrand avla hovedfagseksamen ved Institutt for Informasjonsvitenskap i oktober på en oppgave om generering av dokumenttypedefinisjoner for tekster konvertert fra MECS til SGML. Solstrand mottok veiledning fra Claus Huitfeldt.

Cripps og Pichler hadde ansvar for opplæring av Philipp og Djuric i Wittgensteinarkivets transkripsjonsmetoder, mens Huitfeldt i løpet av høsten 1994 har gitt et internt seminar om bruk av MECS programvare.

Cripps, Philipp og Pichler har gitt veiledning til ERASMUS-student Peter Keicher i forbindelse med en artikkel om dateringsspørsmål m.v.

10. Publikasjoner

I perioden er det publisert 3 artikler. Ved periodens slutt er 1 artikkel under publisering.

Publisert:

Claus Huitfeldt: *"Computerizing Wittgenstein - The Wittgenstein Archives at the University of Bergen"* i Kjell S. Johannessen, Rolf Larsen og Knut Olav Åmås (eds.): *Wittgenstein and Norway*, Solum, Oslo, 1994. [Revidert og oppdatert oversettelse av en artikkel publisert på tysk i "Mitteilungen aus dem Brenner-Archiv" 1991]

Claus Huitfeldt: *"Towards a Machine-Readable Version of Wittgenstein's Nachlass: Some Editorial Problems"*, i Hans Gerhard Senger (ed): *Philosophische Editionen. Erwartungen an sie - Wirkungen durch sie, Beihefte zu editio Band 6*, Max Niemeyer Verlag, Tübingen 1994, pp 37-43.

Alois Pichler: *"Wittgensteins spätere Manuskripte: einige Bemerkungen zu Stil und Schreiben"* i *Mitteilungen aus dem Brenner Archiv* 12, Innsbruck, pp. 8-26.

Claus Huitfeldt: *"Multi-Dimensional Texts in a One-Dimensional Medium"*, forthcoming in *Computers and the Humanities*, 1994. [Tidligere publisert i Wittgensteinarkivets skriftserie.]

Forøvrig er også en rekke andre større og mindre arbeider under forberedelse for publisering i Wittgensteinarkivets skriftserie.

Følgende arbeider er ikke utført ved Wittgensteinarkivet, men er skrevet av medarbeidere ved Wittgensteinarkivet eller i så nær forbindelse med arbeidet ved Wittgensteinarkivet at det faller naturlig å rapportere dem her:

Ludwig Wittgenstein: *Vermischte Bemerkungen. Eine Auswahl aus dem Nachlaß*. Herausgegeben von Georg Henrik von Wright unter Mitarbeit von Heikki Nyman. Neubearbeitung des Textes durch Alois Pichler. Suhrkamp, Frankfurt a.M., 1994.

Kjell S. Johannessen, Rolf Larsen og Knut Olav Åmås: *Wittgenstein and Norway*. Solum Forlag, Oslo 1994.

Rolf Larsen og Knut Olav Åmås: *Det stille alvoret*. Det norske samlaget, Oslo 1994.

11. Forelesninger og seminarinnlegg

Claus Huitfeldt: foredrag "*L'édition informatique des Archives Wittgenstein*", ved seminaret *Editer les Manuscrits Complétude et lisibilité*, Ecole Normale Supérieure, Paris; 20.01.94 (Foredraget ble holdt på engelsk.)

Claus Huitfeldt: seminar-innlegg "*Text Encoding Initiative (TEI)*" og "*Multi-Element Code System (MECS)*" på *Innføringsseminar i Tekstkoding*, UiB; 22.-23.06.94

Peter Cripps/Maria Sollohub: seminar-innlegg "*Registreringssystem for Wittgensteinarkivet*" på *Innføringsseminar i Tekstkoding*, UiB; 22.-23.06.94

Maria Sollohub: Presentasjon av Wittgensteinarkivet for studenter fra Åbo Akademi, Finland; 15.09.94

Inger-Marie Okkenhaug/Maria Sollohub: seminar-innlegg "*Utarbeiding av merkingssystem for kildematerialet 'norske Amerikabrev'*" på HD-seminar, UiB; 11.11.94

Alois Pichler: "*Wittgensteins Nachlaß*", gjesteforelesning ved Filosofisk institutt, Universitetet i Wrocław, Polen; 07.12.94.

12. Reiser

Huitfeldt: *Paris*, 19.-23.01.94; foredrag ved seminaret *Editer les Manuscrits Complétude et lisibilité*, 20.01.94. [Finansiert av Université Paris VIII.]

Huitfeldt, Johannessen, Sollohub: *Innsbruck*, 23.-27.03.94; invitert av Brenner-Archiv, Universität Innsbruck, for å diskutere formell samarbeidsavtale. [Finansiert av Brenner-arkivet.]

Huitfeldt; *Oxford* og *Elvetham*, 11.-18.04.94; møte med OUP (12.04.94), deltakelse ved *International Conference on Scholarship and Technology in the Humanities: Networking and the European Cultural Heritage* (13.-16.04.94), møte med Michael Biggs (15.04.94), møte med Peter Robinson, Oxford University Computing Services (18.04.94). [Delvis finansiert av British Academy]

Huitfeldt, Johannessen, Sollohub: *Cambridge* og *Oxford*, 23.-27.06.94; møte med Wittgenstein Trustees (24.06.94), Oxford Text Archive (27.06.94) og OUP (27.06.94).

Cripps, Sollohub: *Oxford*, 10.-11.10.94; møte med Oxford University Press.

13. Arrangementer

Innføringsseminar i Tekstkoding, i samarbeid med Humanistisk Datasenter, 22.-23.06.94. Ca 20 deltagere fra Det historisk-filosofiske fakultet.

14. Regnskap og budsjett

For 1994 har Wittgensteinarkivet mottatt støtte fra Nansenfondet og Meltzerfondet, i tillegg til bevilgninger fra Det historisk-filosofiske fakultet og Det akademiske kollegium samt forskudd på royalties fra Oxford University Press; totalt 1,8 mill. NOK.

Opprinnelig var det planlagt at prosjektet ville ha full bemanning i hele 1994, med totalt 6,5 årsverk. Prosjektet har imidlertid bare disponert totalt 3,7 årsverk. Utgiftene har følgelig vært vesentlig lavere enn forutsatt. Det var derfor mulig å overføre over kr. 800.000 til neste års budsjett.

For Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:

Orm Øverland
Prosjektstyrets leder

Claus Huitfeldt
Daglig leder

The Wittgenstein Archives at the University of Bergen Annual Report 1994

1. Summary

The Wittgenstein Archives is a research project at the Department of Philosophy at the University of Bergen, with its own budget and Board. Its objective is to produce a machine-readable version of Ludwig Wittgenstein's philosophical writings. In cooperation with the Wittgenstein Trustees and Oxford University Press, The Wittgenstein Archives plans to publish both a facsimile version and transcriptions of the *Nachlaß* in machine-readable form.

The first project period of The Wittgenstein Archives ran from June 1990 until December 1993. After a positive evaluation of the work accomplished during the first project period, it was decided to continue the project with an increased number of staff from January 1994. The process of employing new staff members has been time-consuming, and transcription work for 1994 was thus delayed. However, progress in other areas included the establishment of cooperation agreements with both The Brenner Archives at the University of Innsbruck and Oxford Text Archive at the University of Oxford. Work towards the production of a facsimile edition of the *Nachlaß* was also continued during 1994.

The Wittgenstein Archives is externally oriented to a high degree, with lectures, publications and international cooperation. Foreign visiting researchers at The Wittgenstein Archives contribute to research, lectures and supervision activities.

2. Board, Organisation and Administration

A new organisational plan for The Wittgenstein Archives was approved by the Faculty of Arts Council on 25.01.94.

A new Board was appointed by the Faculty of Arts on 28.04.94. The Board now consists of Hilde H. Bretvin, Kjell S. Johannessen, Maria Sollohub, Arild Utaker and Orm Øverland. This Board had its first, inaugural meeting on 23.09.94. Orm Øverland was elected Chairman of the Board.

An agreement was entered into with the Department of Philosophy concerning the representation of The Wittgenstein Archives on the Department Council and Board. The Wittgenstein Archives' cooperation agreement with the Norwegian Computing Centre for the Humanities was renewed (21.02.94) and a status report was sent to the Academic Senate (31.05.94).

The employment of new staff members, the establishment of formal cooperation agreements and the planning of activities for the second project period were major administrative tasks during 1994. Approximately 41% of entries in the correspondence journal for 1994 concerned internal project and university matters, 7% involved other Norwegian contacts and 52% foreign contacts (of which 14% involved contact with regular cooperation partners). Apart from a substantial increase in the number of internal university matters, this distribution of administrative work follows a similar pattern to previous years.

3. Employment and Staff

3.1 Staff

The Wittgenstein Archives had six members of staff during 1994:

* Peter Cripps

Temporary 100% position as executive officer 10.01.-30.04.94

Employment as senior executive officer (50% position) for 4 years from 01.05.94. Temporary extension to 100% position 01.09.-30.11.94.

7.5 work months

* Claus Huitfeldt

Temporary 100% position as executive officer 01.01.-31.03.94.

Temporary 100% position as lecturer from 01.04.94, as senior lecturer from 12.04.94, currently until 31.03.95.

12 work months

* Frank Meyer

Temporary 100% position as executive officer until 31.01.94

1 work month

* Peter Philipp

100% position as senior lecturer for 4 years from 01.09.94.

4 work months

* Alois Pichler

University Research Fellowship (dr.art.) for 4 years from 04.05.94.

8 work months

* Maria Sollohub

Temporary 100% position as executive officer 07.01.-31.04.94.

Employment as senior executive officer (100% position) for 4 years from 01.05.94.

12 work months

This gives a total of 3.7 work years. Of the 1.1 work years constituting the research element of the academic positions at The Archives, approximately 0.7 work years were realised in the form of research. Thus, 3 work years were devoted solely to project work: 0.3 work years went to internal training, 0.3 work years went to external activities, 0.8 work years to administration and 1.6 work years to text work (of which 1 work year to transcription and proof-reading).

Employment in three additional 100% positions has been approved and the positions will be filled during the spring of 1995. One of these positions is for four years, the other two are for one year each with the possibility of extension for up to four years each.

3.2 Employment

Seven appointments to positions at The Wittgenstein Archives were made during 1994: One senior lecturer, one research fellow, two senior executive officers and three researchers. In addition, Claus Huitfeldt was accredited as doctoral level for purposes of leadership of The Wittgenstein Archives.

A considerable amount of work went into the selection processes surrounding these appointments.

A committee consisting of Arne Svindland (Norwegian Computing Centre for the Humanities), Sidsel Aamodt (Department of Philosophy) and Claus Huitfeldt (The Wittgenstein Archives) was responsible for the evaluation of eight applications to the two senior executive officer positions.

A committee consisting of Bo Göranson (The Swedish Institute for Work Life Research and The Royal Institute of Technology, Stockholm), Kjell S. Johannessen (Department of Philosophy) and Beatrice Sandberg (Department of German) was responsible for the

evaluation of five applications to the position of senior lecturer and three applications to the position of research fellow.

The same committee was responsible for the evaluation of sixty-three applications to three positions as researcher. Claus Huitfeldt was the administrator for this committee.

A committee consisting of Bo Göranson, Kjell S. Johannessen and Tore Nordenstam (Department of Philosophy) was responsible for the evaluation of Claus Huitfeldt's application for doctoral level accreditation.

4. International Cooperation

4.1 Exchange of material

A cooperation agreement was established with The Brenner Archives at the University of Innsbruck. According to the agreement, transcriptions from The Wittgenstein Archives may be sent to The Brenner Archives for use there. In return, The Brenner Archives will give feedback to The Wittgenstein Archives with regard to the quality and accuracy of the transcriptions. A parallel agreement provides for The Brenner Archives sending transcriptions of Wittgenstein's correspondence to The Wittgenstein Archives, also on the basis that The Wittgenstein Archives gives feedback on the material.

A second cooperation agreement was established with Oxford Text Archive at the University of Oxford. Transcriptions from The Wittgenstein Archives may be sent to Oxford Text Archive for use there. In return, Oxford Text Archive will communicate to The Wittgenstein Archives feedback from users in the philosophical community in Oxford. In addition, employees at Oxford Text Archive will have the opportunity to use transcriptions from The Wittgenstein Archives as test material in their work on text encoding.

4.2 The Wittgenstein Trustees

Drafts of the agreements with The Brenner Archives and Oxford Text Archives were presented to the Trustees during a meeting in Cambridge in June 1994 (see 4.3).

The Trustees' position regarding other plans for publishing Wittgenstein's *Nachlaß* was also discussed and Sir Anthony Kenny expressed his intention of writing a newspaper article about the situation. Such an article appeared in "The Times Higher Literary Supplement", 26.08.94.

4.3 Cooperation with Oxford University Press

The Wittgenstein Archives is signatory to a 3-party agreement with Oxford University Press and the Trustees of the Wittgenstein Estate for the development of an electronic facsimile edition of Wittgenstein's *Nachlaß*.

Peter Cripps and Maria Sollohub attended a meeting in Oxford on 11 October 1994, with representatives of OUP, the Oxford Text Archive, Trinity College Library and the Bodleian Library. The aim of the meeting was to reach a decision concerning which "image capturing" method should be used in the production of the electronic facsimile. Work with test scanning was underway at the end of 1994 (see also 4.4).

4.4 Cooperation with the Source Libraries

Cooperation with the source libraries (Bodleian Library, Trinity College Library and the Austrian National Library) has so far involved their assistance in consulting original material for proof-reading purposes, the purchase of microfilms, and visits to the libraries by staff members of The Wittgenstein Archives.

No visits to the libraries were made during 1994, but there was considerable contact between The Wittgenstein Archives and Jonathan Smith at Trinity College Library, regarding information about the *Nachlaß*, cataloguing details etc.

All three libraries have also been requested to allow their material to be used in the production of the facsimile edition. Cooperation with Trinity College Library, which holds 85% of the source material, and with Bodleian Library has already been initiated. Trinity College Library has among other things scanned in a substantial number of pages as sample material (see 4.3).

Visiting researcher, Michael Biggs, established contact with The Bertrand Russell Archives at McMaster University in Canada in December 1994. Copies of catalogue no. 201 were made available to The Wittgenstein Archives.

4.5 Involvement with Text Encoding Initiative

The TEI Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange, P3, was published in April 1994. Staff of the Wittgenstein Archives were involved in the preparation of this publication.

5. Visiting Researchers and Students

The Wittgenstein Archives received four visiting researchers from abroad and one Norwegian visiting researcher in the course 1994 (with a total visiting time of 10.5 months):

- Peter K. Westergaard, Copenhagen, 01.03.-31.05.94
(Supervisor at the University of Bergen: Kjell S. Johannessen)
- Richard Weihe, Zürich, 06.05.-31.09.94
- Clemens Sedmak, Innsbruck, 13.08.-15.08.94

- Michael Biggs, Hertfordshire, 27.07.-18.09.94 and 08.12.-23.12.94
- Johannes Lynge, Oslo, 21.-25.11.94

Biggs' visit to the Archives was financed by the University of Bergen (re-allocation of funds originally granted to Peter Philipp by the Faculty of Arts and the International Office).

The Wittgenstein Archives also hosted two ERASMUS students in 1994, for a total of ten months:

- Peter Keicher, Karlsruhe/Paris VIII, 06.04.-31.09.94.
[Keicher was formally attached to the Department of Philosophy (supervisor: Arild Utaker), but had a place of study at The Wittgenstein Archives and received supervision from staff members of The Wittgenstein Archives.]
- Sascha Djuric, Regensburg, from 01.09.94, ERASMUS student for the academic year 1994-95

6. Cooperation with research projects at the University of Bergen

6.1 NAIL: Norwegian-American Immigrant Letters

The Faculty of Arts granted funding for a preliminary research project at the Department of English (Orm Øverland) involving the preparation of Norwegian-American immigrant letters in machine-readable form. Inger-Marie Okkenhaug was employed for the project and the project was administered by the Norwegian Computing Centre for the Humanities.

Maria Sollohub assisted Okkenhaug in the use of MECS in order to establish a possible registration standard for the America letters. Sollohub contributed approximately one work month to the

project. Huitfeldt was a member of the project's steering committee.

The results of the project were presented by Okkenhaug and Sollohub at one of the Norwegian Computing Centre's seminars on 11.11.94 and was documented in a project report that was completed in November 1994.

7. System Development and Registration Standard

Routine maintenance of the registration standard and MECS software was carried out during 1994. Preparation for the next revision of the software also took a considerable amount of work time, although most work in 1994 went into documentation.

The MECS program package will be made generally available in the near future. The package has already been given to interested parties at the University of Bergen for personal use.

8. Text Work

The staffing situation in 1994 resulted in emphasis being placed on proof-reading and upgrading of existing material, as opposed to the transcription of new material. A total of twelve work months were spent on transcription and proof-reading.

478 pages were transcribed in 1994. 1,589 pages were proof-read for the first time. This first proof-reading consisted mainly of the normalisation of existing character sets and code structure in transcriptions taken over from the Norwegian Wittgenstein Project - these transcriptions were therefore not proof-read against the original manuscripts. 875 pages were proof-read for the second time. Vocabulary control was carried out on all transcriptions proof-read for the second time, as well as on catalogue no. 120.

In the tables below the catalogue no. appears in the first column, the number of transcribed/proof-read pages in the second col-

umn, and the transcriber's name in the third column. (FM = Frank Meyer; MS = Maria Sollohub; MB = Michael Biggs; PC = Peter Cripps; PP = Peter Philipp; SD = Sascha Djuric)

Transcription, 478 pages:

111	56	PP
112	170	MS
120	113	FM
128	34	SD
201	75	MB
213	30	PC

First Proof-reading, 1589 pages:

120	180	FM
211	30	PC
213	955	PC
214	4	PC
228	189	PC
229	120	PC
230	111	PC

Second Proof-reading, 875 pages:

112	53	PC
115	294	AP, PC
118	31	PC
119	294	PC
213	203	PC

In addition, visiting researcher Michael Biggs scanned in all diagrams in catalogue no. 115.

9. Research, Supervision and Internal Training

Alois Pichler took up a research fellowship at The Wittgenstein Archives from 04.05.94 and at the beginning of October he submitted a draft of a preliminary piece of work related to his thesis. Pichler's supervisor at the Department of Philosophy is Kjell S. Johannessen. He also receives informal supervision from Claus Huitfeldt.

Michael Biggs was appointed as visiting researcher at the Wittgenstein Archives (see point 5) for ten weeks during 1994. During this time Biggs wrote drafts for two articles related to his own research work, cooperated with The Wittgenstein Archives on the optimisation of various parts of the registration standard, gave advice on transcription work and assisted in the supervision of other guests at The Archives.

Sunniva Solstrand completed her studies at the Department of Information Science in October with a dissertation on the generation of document type definitions for texts converted from MECS to SGML. Solstrand received supervision from Claus Huitfeldt.

Peter Cripps and Alois Pichler were responsible for the training of Peter Philipp and Sascha Djuric in the methods of The Wittgenstein Archives, while Claus Huitfeldt also gave an internal seminar on the use of MECS software, during autumn 1994.

Cripps, Pichler and Philipp gave supervision to ERASMUS student Peter Keicher concerning an article on dating questions in Wittgenstein's *Nachlaß*.

10. Publications

Three articles were published in 1994, while a further article was under publication at the end of the year:

Published:

Claus Huitfeldt: "Computerizing Wittgenstein - The Wittgenstein Archives at the University of Bergen" in Kjell S. Johannessen, Rolf Larsen and Knut Olav Åmås (eds.): *Wittgenstein and Norway*, Solum, Oslo 1994. [Revised and updated translation of an article published in German in *Mitteilungen aus dem Brenner-Archiv* 1991]

Claus Huitfeldt: "Towards a Machine-Readable Version of Wittgenstein's Nachlaß: Some Editorial Problems", in Hans Gerhard Senger (ed): *Philosophische Editionen. Erwartungen an sie - Wirkungen durch sie, Beihefte zu editio Band 6*, Max Niemeyer Verlag, Tübingen 1994, pp 37-43.

Alois Pichler: "Wittgensteins spätere Manuskripte: einige Bemerkungen zu Stil und Schreiben" in *Mitteilungen aus dem Brenner-Archiv* 12, Innsbruck, pp 8-26.

Claus Huitfeldt: "Multi-Dimensional Texts in a One-Dimensional Medium", forthcoming in *Computers and the Humanities*, 1994. [Published earlier in The Wittgenstein Archives' series of Working Papers.]

A number of other works are being prepared for publication in The Wittgenstein Archives' series of Working Papers.

The following were not produced at The Wittgenstein Archives, but were written by staff members or in close connection with the work at the Archives such that it is natural to mention them here:

Ludwig Wittgenstein: *Vermischte Bemerkungen*. Eine Auswahl aus dem Nachlaß. Herausgegeben von Georg Henrik von Wright unter Mitarbeit von Heikki Nyman. Neubearbeitung des Textes durch Alois Pichler. Suhrkamp, Frankfurt a.M. 1994.

Kjell S. Johannessen, Rolf Larsen and Knut Olav Åmås: *Wittgenstein and Norway*. Solum Forlag, Oslo 1994.

Rolf Larsen and Knut Olav Åmås: *Det stille alvoret*. Det norske samlaget, Oslo 1994.

11. Lectures and Seminar Talks

Claus Huitfeldt: lecture "L'édition informatique des Archives Wittgenstein", at the seminar *Editer les Manuscrits Complétude et lisibilité*, Ecole Normale Supérieure, Paris; 20.01.94 (The lecture was held in English.)

Claus Huitfeldt: seminar talks "Text Encoding Initiative (TEI)" and "Multi-Element Code System (MECS)" at the seminar *Innføringsseminar i Tekstkoding* (Introduction to Text Encoding), University of Bergen; 22.-23.06.94

Peter Cripps/Maria Sollohub: seminar talk "Registreringssystem for Wittgensteinarkivet" (Registration system for The Wittgenstein Archives) at the seminar *Innføringsseminar i Tekstkoding* (Introduction to Text Encoding), University of Bergen; 22.-23.06.94

Maria Sollohub: Presentation of The Wittgenstein Archives for students from Åbo Akademi, Finland; 15.09.94

Inger-Marie Okkenhaug/Maria Sollohub: seminar talk "Utarbeiding av merkingssystem for kildematerialet 'norske Amerikabrev'" (Construction of an encoding system for the source material 'Norwegian America letters') at a seminar at the Norwegian Computing Centre for the Humanities, University of Bergen; 11.11.94

Alois Pichler: "Wittgensteins Nachlaß", guest lecture at the Department of Philosophy, University of Wrocław, Poland; 07.12.94.

12. International Visits

Huitfeldt: *Paris*, 19.-23.01.94; lecture at the seminar *Editer les Manuscrits Complétude et lisibilité*, 20.01.94. [Financed by Université Paris VIII.]

Huitfeldt, Johannessen, Sollohub: *Innsbruck*, 23.-27.03.94; invited by The Brenner Archives, University of Innsbruck, to discuss a formal cooperation agreement. [Financed by The Brenner Archives.]

Huitfeldt: *Oxford* and *Elvetham*, 11.-18.04.94; meeting with OUP (12.04.94), participation at *International Conference on Scholarship and Technology in the Humanities: Networking and the European Cultural Heritage* (13.-16.04.94), meeting with Michael Biggs (15.04.94), meeting with Peter Robinson, Oxford University Computing Services (18.04.94). [Partially financed by British Academy]

Huitfeldt, Johannessen, Sollohub: *Cambridge* and *Oxford*, 23.-27.06.94; meeting with Wittgenstein Trustees (24.06.94), Oxford Text Archive (27.06.94) and OUP (27.06.94).

Cripps, Sollohub: *Oxford*, 10.-11.10.94; meeting with Oxford University Press.

13. Organised Events

Innføringsseminar i Tekstkoding (Introductory seminar in Text Coding), in cooperation with the Norwegian Computing Centre for the Humanities, 22.-23.06.94. Approximately 20 participants from the Faculty of Arts, University of Bergen.

14. Budget and Accounts

In 1994 The Wittgenstein Archives received a total of NOK 1.8m in financial support from the Nansen Foundation, the Meltzer Foundation, the Faculty of Arts and the Academic Senate, as well as advance royalties from Oxford University Press.

The original assumption was that the project would be fully staffed for the whole of 1994, with a total of 6.5 work years. In fact, the project only enjoyed a total of 3.7 work years. Salary costs, running costs and equipment costs have therefore been considerably lower than anticipated and NOK 800.000,- could be carried forward to 1995.

For Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:

Orm Øverland
Prosjektstyrets leder

Claus Huitfeldt
Daglig leder

Skriftserie fra Wittgensteinarkivet ved Universitetet i Bergen:
Working Papers from the Wittgenstein Archives at the University
of Bergen:

- No. 1: Alois Pichler: "Ludwig Wittgenstein, Vermischte Bemerkungen: Liste der Manuskriptquellen - Ludwig Wittgenstein, Culture and Value: A List of Source Manuscripts", 1991.
ISBN 82-91071-00-4. 52 pages. German-English parallel text. Price NKr 50.
- No. 2: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen - Background, Project Plan and Annual Report 1990", 1991.
ISBN 82-91071-01-4. 60 pages. Norwegian-English parallel text. Free.
- No. 3: Claus Huitfeldt: "MECS - A Multi-Element Code System", 1992.
(Forthcoming 1993, approx. 150 pages.)
ISBN 82-91071-02-0. English. Price NKr 150.
- No. 4: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen - Annual Report 1991", 1992.
ISBN 82-91071-03-9. 47 pages. Norwegian-English parallel text. Free.
- No. 5: Paul Henry and Arild Utaker (eds.): "Wittgenstein and Contemporary Theories of Language", Papers read at the French-Norwegian Wittgenstein seminar in Skjolden, 23-26 May 1992.
ISBN 82-91071-04-7. 251 pages. English. Price NKr 200.
- No. 6: Peter Philipp and Richard Raatzsch: "Essays on Wittgenstein", 1993.
ISBN 82-91071-05-5. 178 pages. English. Price NKr 150.
- No. 7: Michael Biggs and Alois Pichler: "Wittgenstein: Two Source Catalogues and a Bibliography", Catalogues of the Published Texts and of the Published Diagrams, each Related to its Sources, 1993
ISBN 82-91071-06-3. 175 pages. English. Price NKr 200.

- No. 8: Alois Pichler: "Untersuchungen zu Wittgensteins Nachlaß", 1994 ISBN 82-91071-07-1. 241 pages. German. Price NKr 250.
- No. 9: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen: Project Report 1990-1993 and Critical Evaluation", 1995 ISBN 82-91071-10-1. 107 pages. English. Free of charge.
- No. 10: "The Wittgenstein Archives at the University of Bergen: Annual Report 1994", 1995 ISBN 82-91071-09-8. 29 pages. Norwegian-English. Free of charge.

ISBN 82-91071-09-8

ISSN 0803-3137